

N°. 38.

Birmdeenâ 18. (30.) September

1867.

Wahditajs.

Celkschsemmes sinnas. No Rihgas: Keisera pateiziba. No Pehterburgas: Daschas sinnas. No Wilnas: Par sleppenu larrawibru berreschamu. No Liwadias: Keelfirsts Wladimir Aleksandrowitsch reiso us mahjahn.

Ahrsemmes sinnas. No Wahzsemmes: Meera sinnas. No Ungaru semmes: Ungari wehl nemeerigi. No Italias: Kahdas te wehl wainas un pahr Garibaldi. No Spanias: Dumpis wehl naw ischiffis. No Englandes: Pahr Fehneescheem. No Londones: Pahr Abissiniju. No Lufsemburgas: Pahr pehdeju Bruschu aiseeschamu. No Sibirjas: Turki te gahda brohschibu. No Rih ta Indijas: Tur hads beidsahs. No Japanas: Giropeescheem te fahl labbali klah-tees. No Meksikas: Suarez fawâ waldischana eetaisahs.

No Rihgas: Schidam atrafta wiltiga nauda. Wehl no Rihgas: Breesmigs notifikums. No Bernes: Pahr wartas darbeem.

Wahzsemme ar faween jautumeem. Bai ta bij Deewa nolifschana. Schbugalla fallami wahrot. Miblla usminneschana. Wiffeschanas. Grammatu sinnas. Andeles sinnas. Slubdinaschanas.

Celkschsemmes sinnas.

No Rihgas. Us zeeniga Widsemmes, Kursemmes un Jggauu semmes general-gubernatora pawehleschamu Widsemmes gubernijas waldischana Widsemmes eedshwotajeem sinnamu darrijuse, ka us to laimes-wehleschamu, kas Widsemmes eedshwotaju un larra-wibru wahrda zaur general-gubernator teelkunu augstam Kungam un Keiseram us winna wahrda-deenu peeschtita, zeen. general-gubernators par atbildi dabbujis, ka augstais Kungs un Keisers par to laimes-wehleschamu firsnigi pateizotees.

No Pehterburgas. Pehterburgas awises stahsta, ka nemoj ne-effoht teesa ta sinna, kas isdaudsinata, ka Keelfirsts Michail Nikolajewitsch effoht Konstantinopel eereisojis sultanu apmekleht; wiasch nemoj ne-effoht us turreni reisojis. — No Hamburgas ya telegrafu tabda sinna atskrehjuse: Wibne daudsinobt, ka Kreewu semmes waldischana taggad fawu ihstu padohmu isdohschobt pahr Turku semmes

buhshchamu. Keelfirsts Konstantins, firsts Gortschakows un larra-ministers effoht us Liwadiu aizinati.

No Wilnas raksta, ka preeksch kahdahn deenahm te usgahjuschi sleppenu lantori, kas larra-wibrus derr preeksch Turku larra-pulsteem. Kahds wibr, wahrda Feliks Lewandrowski scho darbu te usneemmes un tibtojis ihpaschi pehz teem Pohleem, kas no zeetuma islaisti bes darba aplahrt staigale. Lai gan no Janwar mehnescha wiasch to ammatu te dsennoht, tomehr wifs tit kluffi notizzis, ka ir taggad to nebuhtu sinnauschi, ja no Prahgas nebuhtu pahr to ihpascha sinna atnahlfuse, kas to usrahdiya. Winnam jau isdeweess 20 zilwefus fawâ walga dabuht. Saderret! dabbujuschi labbu rofhas naudu un tilfuschi subtitit us Wibni, kur tee atfal zittu pabalstu un sinnas dabbujobt preeksch tablat-reisofschanas.

No Liwadias, 7ta September. Keelfirsts Wladimir Aleksandrowitsch ar to Keiserisku damppluggt „Tiger“ aiskreisoja us Ddessa, lai no turrenes warretu braukt us Pehterburgu.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Ka awises daudfina, tad gan juhtams, ka Franzijas keisers Napoleons us nemeeru wis nedohma, jo wiasch jau deesgan baubjis, ka ir winna aprehkinaschana lohti wiffahs un ta ikreis neisdohdabs wis ta, ka wiasch gan zeett zerrejts un tizzejts. Tad nu gan ar Gstreiku keiseru nelahda derribu nebuhs zehlis prett Bruschcheem; jo tais Franzijas pilskhetas, kur us mahjahn reisdams apmettees, meera-runnas ween turrejis un fawus laudis us tilfuschu dschischanojs pehz celkschigas laimes un prahda apgaismoschanas stubbinajis.

— Arri Prubschu ministeru presidents Bismarks grahmatu laidis wisseem Prubschu semmes subhteem zittu semmju galwas pilssehtās, kurrā tas isstahsta, ka tāpat no Ehtstreiku, kà arri no Franzijas waldischanas to apleezinaschanu dabujis, ka abbu keiseru fatilschanahs jeb apmellefchanahs Salzburgas pilssehtā nebuht ne-effoht bijuse tahda tauna un Wahzsemmei stahdiga, kà laudis ismelfuschi, bet ka winni pawiffam zittas buhschanas un draudsibas pehz ween weens ohtu apmellejuschees, nemas us to nedohmadami, Wahzsemmes weenprahtibai woi Prubschu gohdam ar to so stahdeht. To apleezinaschanu tad nu drohschi warroht peenemt par pateefigu un tizzeht, ka no tam nekahds nemeers neiszelfschotees.

— Dahnu waldischana zaur sawu subtitu ministeru Prubschu waldischanai sinnu laiduse, ka winna gan gribboht apnemtees tohs Wahzeeschus pasargahht pee sawas tautas wallodas un eeraddumeem, tai Schleswigas dalka, to Prubschu Dahneem dohschoht atpakkat. Dahnu waldischana tam pascham subtitam demuse to waktu, ar Prubschu waldischanu par to turreht farunnaschanas, pee ka wehl zittus palihgus atsubtischoht. — Prubschu waldischanai taggad effoht isdeweess faderreht un islibhsinatees ar wezzo Hannoveres kehniu un ar Nassauas erzogu, tahdā wihse, ka teem sawa sinnama dalka nospreesta tahda, ar to tee meerā.

No Ungaru semmes. Gan zerreja, ka ar kehniaa krohneschanu un lilkumu pahrtaisichanu Ungari nu weenreis buhschoht pilnā meerā ar Ehtstreiku waldischanu, bet kas to dewa! Effoht tur wehl deesgan stihwas galwas, kam wehl wiss naw isdarrichts pa prahdam un scheem stihwakleem beedru papilnam. Urween teem ruhpa tas, ka Ungari naw lungi paschi pahf sewi un teem wainas gan schahdas gan tahdas. Shpaschi Koffuts tas leelais nemeera kurrinatajs, kas laudihm nemmahs eestahstihht scho un to, ar to Ungari, kà leela tauta, newarroht meerā buht. An to jau tas fakka, tas Ungareem dauds wehrts. Starp zitteem eemesleem winsch saweem Ungareem to raudsijis eeteikt, ka Ehtstreiki gribboht Ungarus libhs eewilkt ar Wahzsemmi karrā; tam lai stipri turrotees pretti. Ne-weenu pilliti Ungaru affins un neweenu graffi Ungaru sweedru naudas newaijagohht laut preeksch to tehreht un t. pr.

No Italias. To wairaf Italias waldischana sawas walstis eekschigu buhschanu pahrmelle un ranga pahrlabhoht, jo wairaf arri nahf klaijumā, zil flitta tur to pahrwalditaju un teesu darboschanahs libhs schim bijuse. Tā nupat Florenze krohna bankas direktors aisbehdhs, tur kasse trubkums atrohdahs leels, 250,000 lires naudas tur effoht nosudduschas un tā effoht notizzis wehl daschās zittās pilssehtās. Shpaschi Neapelē ta blehdiba pahrdauds leela useeta. Bits bankas preekschneeks wissu seltu eemihjis papihros, ar to millijonu winnejis un ais-

behdhs un tā wehl zitti. Winni to tihri par ammatu turrejuschi, waldischanu apfagt. Teefas noka-wejuschas warren dauds prozesses un zetumi pilni ar apzeetinateem, pahf kurreem wehl nekahda ismellefchana naw turreta; — zitti jau wairaf gabbus tur tuppohht. Effoht kahdas 3 libhs 4000 aislawetas prozesses. Sinnams, ka tē dauds leeli wihri no sawa gohda un ammateem teef atlaifiti. — Ar basnizu mantu pahrdohfchanu Italias waldischana strahda no teefas un nelo nebehda, ka pahwests to nosauzis par basnizu aplaupischanu un tohs scha darba isdarritajus nosazzijis par tahdeem, kas no basnizas ischkirti. — Pahf Garibaldi raksta, ka winsch nefa wehl ne-effoht atstahjees no sawas apnemfchanahs, Rohmu no pahwesta warras atswabbinahht. Winsch effoht Schweizu semmē bijis palihgus raudsiht un teem sawu padohmu isstahstihht. Weens no winna dehleem effoht Englands, tur tas naudu salaffoht preeksch scha darba un tam labbi isdohdotees, jo sadabbujohht labbi leelas summas. Us Rohmneekeem pascheem Garibaldihs mehdschoht fazzihht: „Nahzeet til man pakkat Rohmu atswabbinahht. Jums waijaga man palkausiht, es to Jums pawehlu!“ Sakka gan arr, ka ditti gruhti buhschoht to isdarriht, jo Italias kehniaa karraspehks pahwesta rohbeschas wisszaur stipri apwaltejobi un Garibaldiim laikam waijadsefchoht lubhoht pa juh-ras puffi eekluht eekschā. Derreti palihgi jau taggad teekohht subtiti pahwesta walsti eekschā, lai tee pamasam tur sakrahjāhs un jau irr preekschā, kad zitti no ahrenes pee-ees klahht. Paschā Rohmā laudis pahf to effoht ditti nemeerigi, gaididami tahs leetas, kas nahts; jo winneem eeteikt, ka pahwesta saldati, kas taggad gan waldischanai padewigi, tad, kad Garibaldihs parahdischotees, tublin sem winna karraga padohschotees. Tā tahs sinnas wehl dauds melsch; bet zittas jaunatahs sinnas atkal teiz, ka Garibaldihs effoht patlabban no Florenzes aisreisojis un draugi to effoht pahrrunnajuschu til tahf, ka winsch apnehmees Rohmu meerā litt. Bet kas wehl warr tizzeht, woi tas teef.

No Spanias. No Madrites 14tā September raksta, ka waldischana no dumpja wehl nefa ne-effoht drohscha, lai gan schoreis to uswarrejuse. Leels pulks dumpineeku kehneenes peedohfchanu nemas ne-effoht peenehmuschu, bet tee turrotees paslehpuschees un gaidohht us isdewigu laiku, ka atkal warretu eefahht. Beetuma nammi effoht pahrpilditi ar zeeetumneekeem un arween wehl teekohht dauds laudis apzeetinati.

No Englandes. Labs laiks jau pagahjis, lamehr awises nelo wairs nerunnaja pahf Fehneescheem, Englandes dumpineekeem, tā ka jau dohmadam: Fehneeschi effoht tal pagallam isnihzinati, jeb: teem peetrubkuse drohschiba, tahdai spehzigai waldischanai pretti turretees. Bet kas to dohd! Fehneeschi wehl dsihwo un buhscha teem wehl tahda pat

launa, ta ta jau bijuse. No Amerikas nesenn pahrahtufchas sinas, la leels Fehneeschu fuggis schur un tur rahdijees, kas laikam nahlschoht us Ibru semmi. Schabda sinna juhrmallas waktneekem atwehra azzis labbi plattas un tee wisseem peenahzejeem stihwi lubloja pakkat. Te preeksch kahdahm deenahm Manschester pilsehtä pulstien 4 no rihta polizeja nomanna diwus sweschus zilwekus aplahrt staigajohht, ta par garru laiku un fanemm abbus zeet. Abbeem klast bij peelahdetas rewolwera pistoles un tee stihwejahs pretti, teifdami, ta schee effohht Amerikas birgeri. Bet te tuhlin bij pee rohkas Amerikaneeschi, kas polizejai par leelu preeku sinaja pateift, ta no scheem putneem weens effohht tas jau fenn meklehts dumpineeku palkanneeks Kelli. Ohtris beedris bij atkal kahds kaptains. Kad schee diwi reises bij pahrklausinati, tad libds ar zitteem zeetumneekem tumshajä karrihde eelikka un gribbeja west us stipraka zeetuma; 7 polizejas saidati karihhti pawaddija. Jau tur, tur eelahpa, diwi zilweki no tahlenes us ratteem gluhneja un kad polizejas saldats weenu twehra, tad tas ar dunzi turrejahs pretti un aisbehga. Tifko nu karihhte bij ahropus pilsehtas pee kahda meschina nobraukta, tad wairak schahweeni norihbeja un pawaddoni no tahm garram skredamahm lohdehm mannija, kas te buhschoht, tadeht tee apstahjahs, jo sirgi bij nobst un paschi atkabhahs. Te arr tuhlin libds kahdi 40 Irlandeeschi bij klast, kas karihde zaurumus eesitta, pa furreem zeetumneekus aismabbinaja. Polizeja arr gan palihgus dabbuja un kaujotees ir dascheem dsihwihas swetze isdsiffa, bet usmahzeju bij wairak un teem palikka wirsrohka. Taggad waldischana pa telegrafu wissu walsti apstanojuse, leelu maksu isfohlibama teem, kas tohs abbus Fehneeschus atkal flappetu rohka.

No Londones. Libds schim nemas newarreja saprast, kapehz Abissinias keisers Teodors tohs zeetumneekus, so reis jau us Englandes aiskuhgshanu bij palaidis wakkä, atkal effohht zeetuma atpakkat lizzis. Toreis Englandes waldischana, kahdu Armeeneti, konsula palihgu Rassamu pee Teodora aiskuh-tija, so tas ar leelu gohdu usachma un zeetumneekus tuhlin atlaida. Bet kad tee jau gribbeja aisreisohht prohjam, tad tohs atkal atpakkat eelikka zeetuma un Rassamu paschu libds. Zif sinnam, tad tur irr 18 zeetumneeki, prohti: konsulis Kamerons, scha fittchrs Kerans, winna trihs sullaini Kelwei, Maferer un Pietro, mahlderis Bardel, Wahzsemmes dabbas ismekletaji Schiller un Gsler, missionari Stern, Rosentabl, Stenger un Branders; tad wehl gaspascha Flad ar trim behrneem, gaspascha Rosentabl un Armeeneti Rassam. Missionars Flad pats arr bijis zeetuma, bet pa to laiku, kad Rassams pee Teodora aisreisohht, tas tizzis us Ciropu aiskuhhts, lai wairak dahwanas preeksch Teodora atweddoht un lai salassohht kahds wahzu ammatneekus, so keisers

Teodors ditti kahrojohht. Bet kad pa to starpu tur wissas leetas atkal zittadi bij pahrgrohsijuschahs, tad Englandes waldischana missionaru Fladu wairs nelaida atpakkat. Wainas, so zeetumneekem dohd, effohht schabdas: Kamerons effohht gahjis pee Teodora eenaidneekem, teem Turkeem un tad wehl us winna rastreem nelahdu atbildi no Englandes leh-nineenes neatneffis. Sterns, Rosentabl, Maferer un Kerans effohht winna keiserisku gohdibu aprunnajuschi un tee zitti pahrejee tadeht fanemti, ta tee pee teem peeminneekem klast atrasti. Taggad gan drihs ta waina jau nahloht sinnama, kapehz tee ohtr'reis apzeetinati. Tur effohht kahds Franzusis, wahrda Bardel, kas agrak pee Kamerona bijis par fittchru, bet pehzak ar to fanihbees. Schis effohht tam neustizzigam Teodoram eetschulstejis kahds mellus, ta Englande gribboht beedribu zelt ar winna wisktaunako un breehmigako eenaidneeku, Egiptes lehnianu un tadeht tad Teodors ta darrijis. Laikam scho mellu deht nu Englandei buhs karschs jaturr' ar Abissiniju.

No Luffsemburgas. Sta September no Luffsemburgas isgahjis pats pehdigais pulks Pruhshu karrawihru un fakka, ta pahrwalditajs prinzis, Hollandes lehnina dehs, lohti mihligi no teem afweizinajees un isteizis, zil labbi effohht lohpa dsihwojuschi zaurus 50 gaddus. Luffsemburgas eedstiwotajeem ta bijuse behdiga deena un daschi raudajuschi fuhras affaras, labbi peeminnedami, ta winnu pilsehta taggad paleekohht dauds mafaka wehrtiba. Tad wehl ta labba pelna teem sudduse, kas zaur Pruhshu karraspehku teem tiffa un ta effohht bijuse winnu leelaka eenahschana ta, ta taggad daschs lohpmannis warroht ir bankrotte klist. — Franzuschi scho fajuschhanu un behdigu buhschanu — kahda te kahdu laizianu warehs buht, — wehra nembami, tuhlin ranga few lo par labbu mantohht. Scheem tee dselsu-zetti rohka un tadeht ranga Luffsemburgeeschus speest ar to, ta winnu strahdneekus atlaisch no darba un no Franzuscheem aismaksati un peemahziti zilweki staigajohht schelobamees, ta Luffsemburgai gruhhti laiki ween effohht preekscha, ja tee nepeebeedroschotees kahdai leelakai walstei, ta tai flawetai Franzuschu tautai. Wahzsemmes kattoki effohht gribbejuschi Luffsemburga studentu skoblu eetaisihht; bet waldidams prinzis atteizis, ta winsch to wis nepatauschohht, wahzisku skoblu te eetaisihht, pahr lo Franzuschi warretu errotees un strihdi fahht.

No Sibrijas, jeb wezzahs Suhdu semmes. Kastitaji gan wehl atminnehs, so 1857ta gadda Dr. Hackmanna fangs stahstija pahr wezzo Suhdu semmi, so winsch toreis apmekleja. Winsch stahstija kahda bailiga sweschineekam tur effohht reisofchana, zaur to, ta Turku eenaidneeki Beduini sewi turroht par teem ihsteem Sibrijas jeb Palestinas lungeem, kas muitu no katra praffohht un tomehr nelahdu leelu drohschibu reisneekem newarroht gahdabt. Tag-

gad tabdas awises neffuschas tabdu sinnu, la Turku waldischana tohs dimus generakus Redschid Pascha un Derwisch Pascha nosubtijuse us Jordana un fahls-jubras puffi, gahdabt, la karawanehm tur buhtu drohschiba no laupitajeem Beduineem. Tuwu pee Rabatt Amona effoht wezza pils, las zittureif Greekeem par zillabeli derrejuse, to buhschoht par jaunu isbuhweht un tur paleekamu karra = spehtu eelschâ turreht. Druseescheem gan tas arri negrib- boht patikt, bet tee tomehr isturrotees meerigi.

No Nibta = Indijas. Englandeeschu awises raksta, la kauschu labllahschana tur taggad effoht tahda, ar to warroht gan meerâ buht. Ptauschana rahdotees labba buht un waldischana no ahrenes til dauds ribsu peewedduse, la schai Indijâ jo wai- jadstigai usturras prezzei tirgus itt labbi effoht no- krittis un bads, las Driffas aprinki plohsfjahs, sah- loht nostachtees un buhschoht drihs pawissam beigtees. Kohlera fehriga arr jau sahloht mittetees. Indee- schi dikti kauni effoht par to, la Englandeeschi us winnu rehkinuma Londonê Turku sultanu til war- reni apzeenijuschî jo winneem tas nu effoht ja-ais- malka. La ta kibbele!

No Japanas. Japanas keisers jeb Taitluns taggad lohti labprahstigs us Giropeescheem, la wisseem saweem leelmannem un pahrwalditajeem uswehlejis, ar Giropeescheem beedrotees un teem wissur ar gohdu zektu greeft. Sawam brablim, las taggad effoht Parihse, winsch pawehlejis, apmelleht wiffas tabs Giropas waldischanas, las ar winnu draudsibu zeh- luschas. Til ween kattotu missionareem slikti isde- weees. Tee paschi Japaneeschu apgehrbâ pa zee- meem staigajuschî kristigu tizzibu pasluddinadami un jau labbu pulku behrnus, feewas un firm- galwjus kristijuschî. Taggad tas effoht aisleegts un tee atgreessee teeloht pa nakti fanemti un ais- westi prohjam. Missionareem gan nelo nedarroht. — Laudis bibstabs, la laikam tee kristitee tapat nahwes-fohdu dabbuschohht, la preefsch 230 gaddeem, tad Jesuiti tur bij mahzjijuschî un kristijuschî. Gan jau dafirdehs.

No Mexikas. Lai gan Suarezam wehl lahdi prettineeki effoht, las, la jau agrakôs laikôs, ir taggad winna waldischanai pretti turrotees, tomehr winsch sawu waldineeka ammatu atkal usnehmis ar stipru rohlu. Winsch to semmi eedallijis eelsch pee- zeem karra-aprinkeem un dauds floshterus, las pir- mat puss pilssehtas aisnehmuschî, no winnu wez- zeem eedschwotajeem istihrijis un ihsti eefahzis, pree- steru waru pamasinahht. Galwas pilssehtâ winsch eetaifijis 4 jaunus floblas un arri floblas preefsch jaunahm meitenehm effoht eetaifitas. To dselsu-zektu, to jau keisera laikâ nospreeduschî tairiht no Wera- kruzus lihbj galwas pilssehtu Mexiko, arri Suarez palauschoht tairiht un no waldischanas pusses pee ta palihdseschohht. — Generalis Lozaba, las ar 5000 wihreem Suarezam pretti turrejahs, effoht melde-

jees, la winsch waldischanai padohdotees. Tad nu wairs ne-effoht neweena prahtiga eenaidneeka, las pretti turrotees. Roschanta Miramona brablis, Kar- los Miramon ar kahdu pulzinu kalnds usturrotees un falkoht, la winsch gribboht atreebt sawa brabta nahwi, bet tam ne-effoht nelahda labba sapraschana. — Generalis Markez, arr leelais prettineeks, effoht tâ pasuddis, la nemas newarroht zerrecht to rohla dabbuht. Wezzu wezzo Suarezza prettineeku un kei- sera draugu Santa Anna effoht eeslohsijuschî stiprâ zeeumâ un to laikam lilschoht zaur karra-teesu no- teesahht.

No Nihgas. Preefsch mas deenahm Schibds kahdâ tabbas bohdê ziggarus pirkdams, gribbeja 5 rubtu naudas-scheini ismiht; bet ta scheine israh- dijahs par neriktigu un Schibdu lihds ar to scheini nodewa polizejai. Ismeklejoht pee Schibda atradda wehl wairaf tabdas neriktigas scheines un wairaf tahdu ziggaru, to jau zittur eepirzis.

Wehl no Nihgas. 13tâ September no ribta ap pullst. 8 tē pilssehtas tuwumâ notikka tahda ne- laime, kahda Nihgâ wehl ne-effoht peedschwota. Pohda-raggâ, spilwes mallâ us pascha daugawas krasa nesenn tas wisseem pashtstams kohpmannis un fabrikants Karl Kr. Schmidt likka usbuhweht fa- briki, kur zementu tairija, lai us preefschu schi prezze nebuhtu par til dahrgu malku no ahrsemmes eewed- dama. Schinni fabriki nu peeminnetâ stundâ, la falla, zaur kahdu wainu pee pumpja, dampkattis, maschinas ruhmi saplohsdams 60 pehdas augstu gaisâ strehjis un us kahda schukhna nokrittis. Ap- paksch teem druppeem, las zaur maschinas plihschanu un ugguns-grehtu gaddijahs, Deewamschehl, dauds zilweki ahtru gallu dabbujuschî, las pa leelakai dak- tai gauschi saplohsiti. Bil pawissam pohstâ gahju- schi, to schoreis wehl flaidri nesinn. Us nelaimes weetu laikâ gan aissteidsahs ugguns dschsejt, glah- beji un dokteri, las wissu darrija to spehja.

No Permes. Ka ta aplama mahnu tizziba pee tumscheem laudihm arween breefmas darbus pa- strahda, to arri schis notikkums israhda, las nupat notizzis Permes gubernijâ, Sowjetrowjes zeemâ. Alzises usrauga palihgs Laurants ar sawu meitu un direktori Tscherbakowu lustes deht bij nojahjuschî us to peeminnetu zeemu, kur jau deenu preefsch tam bij hijis leels ugguns-grehts. Tillo semneeki schohs eeraudhsijuschî, tee fahlfuschî brehht, la tee effoht tee ugguns-peelizzjei un Pohki, las wakkar to ugguns grehtu padarrijuschî. Wifs zeems nu mettees scheem neapbrunnoteem, nelo kaunu nedohmadaneem zilwe- keem wirsû un tohs us breefmitigalo wihsi salahwu- schi, ir to dahmu par pahrghehrbschu wihreeti turredami, fittuschî un lammojuschî us to wissu-breefmitigalo un nelreetalo wihsi, kamehr tee tâ apstahht bes faman- nas palikkuschî un tad wehl teem nonehmuschî wissu nandu un wehrtas leetas. Awises stahsta, la gu-

bernators effoht lizzis to ismelleht un atrohotees gan, fa wiß pateeffi tà notizzis un taggad ihpafcha kommissionone to leetu teefajobt.

Wahzsemme ar saweem jaufumeem.

Neweffelibas deht mannim waijadseja Wahzsemmes filtohs awotus apmelleht, fas netahki no Rein-uppes pee. Gmfes pilssehtas atrohnaß. Wesseliba jau arween dahrgafa nekà zitta manta, tadeht es arri dewoßs us Raffawas erzoga walsti, fur augfchà minnehts wesselibas awots isteff. Rohneffè muhs diwus reisneefus pulka draugu pawaddija un mums us garra zetta laimi wehleja. Waijadseja gan to-reis mums laimes wehleht, jo tolail leels karschs pa Wahzsemmi ploßfijahs. Tà tad sawu zettu Wat mehnesi usnehmam un pirmà deenà libds Krihzburgas tiffam, fur es sawu flimmo krusstehwu laferetè apmelleju. Norausaju gauschas affaras, jo wezzais zeeta leelas mohkas un nebij nemas apmeerinajams. Pehz tam dewamees pa dselsu-zettu us to smulko Witnas pilssehtu. Witna stahw eeleija un wiskaplahrt wiinnai aug tahki jo tahki leeli oh-soli, fas isfkattahs itt tà buhtu ap pilssehtu dehtiti. No schejenes brauzahm gar Rownas pilssehtu, fas arri deesgan smukka, libds Pruhfchu rohbescheem. Gidkubnè muhs pahrluhfoja, wai neeffoht tehjas jeb ahdu prezzes libds, to gribboht bes tuelles Wahzsemme eewest. Schinni apgabala Wahzsemmi apfkattoht naw nekahda starpiba ar Kreewu semmi. Dhtra deenà tiffahm libds Kenigsbergai. Schi pilssehta irr Rihgai libdsinajama. Rihgà irr labbaks un smulkaks teaters, ne tà tè; bet schè irr tee teatera skunstneeki derrigali, jo tè teel wairaf smeekli runnati un taifiti. Us Berlini brauzoht mums gabbijahs pahre to wiffà pafaulè isflaweto dahrgako dselsu-zetta tiltu skreet. Tiltu malsa muhsu nauda 6 millijoni rubtu. Berlinè irr deesgan to redseht un teift, bet to pehzaf apraktifchu. No Berlimes newarream teescham us Gmfè braukt, jo dselses-zesfch karrojoht bij isposstihhts, tapehz waijadseja 150 werstes ar libtumu pahre Annoweru us Kelnes pilssehtu braukt. Kelne irr Reines uppes mallà. No Berlimes us Kelni reisojoht gan rahdahs leela starpiba ar muhsu semmi. Tur rohdahs pawiffam zittadi augli tihrumos, zittadi lohki meschös un wiß fmaida zilwekam pretti. Mehß notiffam Kelne pafchös Sahnos, jo waijag sinnaht, fa Wahzsemme mehness deenu jeb datumu raksta diwpadsmiit deenas agraf, ne tà pee mums Kreewu semme. Bar prohwi, tad mehß rakstam 1mo Septemperi, tad Wahzsemme jau irr tas 13tais, mums Miltteki kriht us 29ta Septemperi, winneem — pehz muhsu kalendera us to 17to. Apmellejam tè to leelo basnizu, to sawz par Kerner Dom, fur todeen Deewa wahrdus ar leelahm zeremonijahm, tas irr, ahrigahm israhdischanahm, turreja. Tur bij to redseht un dsirdeht, fur dauds mahzitaji luhgschanas turreja un

dauds tubkstoschi dseedataji us fchetrahm balsim smulki dseedaja, fur latram tahs dseefmas dsirdeht waijadseja affarahm birt. Mums basniza buhdameem peestahjahs weddejs un rahditais, fas fazzijahs muhs sweschus pasinnis; sahka muhs pa basnizu waddaht, wiffas wehrà leekamas leetas israhdiht un isstahstihht. Peewedda muhs arri pee teem triju fehniku kappeem, fas muhsu Kungu un Pestitaju no Austruma semmes nahza apmelleht. Weddejs fazzija, fa tee kauli to treiju fehniku mafajobt libds peezi millioni dahlderu un effoht preefch dauds gaddeem nopirkti un scheitan teekoht par peeminneschanu usglabbati. Winsch wehl stahstija, fa basniza preefch feschifimts gaddeem eefahka buhweht un wehl taggad naw gattawa, tà mehß pafchi to redsejahm, jo wehl taggad fchetrifimtu zilweku strahda schinni besgalligi leelà mahjà ar dauds tohrneem, gangeem, wiffadahm swehtahm eedallifchanahm un lambareem. Pehz tam apskattijam pilssehtu pafschu; irr ihsten smukka, leela un baggata pilssehta, fur gandrihs simtutubkstoschi zilwekt dsihwo. Tif nammi pehz wezzas wihßes buhweti, schauràs eelàs atrohdaß. Bet tomehr irr lustiga, no dauds reisneefeem apmelleta un ar skunstes leetahm pildita pilssehta, laikam tadeht, fa Kelne tai isflawetà Rein uppes mallà stahw. Sau mettahs wallars, tapehz dewamees kohrteli, Hotel Bellevue, uppes mallà.

Dhtra rihtà brauzahm ar dampfuggi pa to jauko Rein-uppi us Gmfes puffi. Bijam lahdas peezas werstes straumei pretti nobraufuschi, tad us reis fugga kapteins eefleedjahs: „Melame!“ Nobihjufchees un mannidami, fa fuggis pa straumes us leiju dohdahs, praffijam, fas notizzis, us kam kapteins atbildeja: „Nebihsteetes, jo dampfatis irr pufschu gahjis un fuggis us preefchu wairs newarr eet. Mehß pa straumei libds Kelnei atpaklat no skreesim, nemfim atkal jaunu fuggi, ar to warresim laimigi braukt. Tà arri notiffa. — Al tawu dabbas spehku un brijnumu, fas scheitan pa Rein uppes brauzoht irr redsami! Neweens rakstijahs newarr apraktihht un neweens stahstijahs neatradidhs wahrdus, pilnigi wiffu isstahstihht! Braudami fatiffam fuggus; us weenu tiffa smulki us fchetrahm balsim dseedahts, us ohtru gauschi smulki spehleja un us muhsu fugga atkal gudri un par augstahm leetahm runnaja. Braudami redsejam smulkas pillis; zittàs dsihwoja eefchà, bet zittàs no wezzeem karralaitkeem apschauditas, bij neapdsihwotas, tif par peeminneschanu un redsechanu uppes mallà stahw. Tahs apdsihwotahs pillis irr smulki un jauki aplohptas, fas agraf karrà dauds eenaidneeku affinis dschruschas un dauds wainigu un newainigu sawos pagrabos eeflehguschas. Bittlahrt daschu reifi pafchas beidsamo stundinu gaididamas, taggad tà karrawihßs, fas eenaidneeku pahwarreis, ar lohßberu krohni mahjäs pahrnahht, tà schahs eefch rohßchu krohna, jaukà

wihna dahrfa kalngallà, falku wallnufs jeb bumbeer lohku starpà un pawehni stahwedamas, fawu pirmo glihtumu atkal dubbulti atdabbujuschas un turklaht dauds peedsihwojuschas: augumus un ziltis, lehninus un waldneelus pahrlaiduschas, lepnas un smaididamas Rein uppes reisneelcem pretti nahf. Weenam tahdam smullkam wihna kalnam garram tizzis, eerauga atkal ohtru jo lepnaku un smullaku, tablak janku pukku dahrfa, kus tabli fawu smarschu isdalla un par peeminu firdi un dohmàs eespeeschahs. — Tà braukdami mehsh jankà laika gar teem augsteem padebbeschu jankem kalneem, smullahm pilssehtahm un glihtahm basnijahm, aissneeshahm Koblenzes pilssehtu ar sawahm stiprahm krepostehm, kas toreif bij pilnas ar Bruhschu saldateem, jo toreif bij karsch Bruhscheem ar Austreescheem. Koblenze palikkam par nakti. Ohtra rihta brauzahm ar fuhrmanni us Gmsi, kas trihs stundas, t. i. 15 werstes tablu no Kolenzes. Pa dselsu-zellu brauzohht mehsh scho widdu neubhtu warrejuschi pahrskattihht. Brauzahm ta pa weenu dahrfa libsh pat Gmsi. Gmsi tillufchi nomaldijamees tai dahrgakà gastubhi, fo sauz Hotel Anglettere, fur mums par kambari tshetru stundu laika un par pufshdeenu wajadseja trihs dahlderu aismalkahht. Pehdigi dabbujam dimus kambarus, kas mums par peejahm neddetahm 18 dahlderus malkaja, jo nemeera zehht dauds kahrteku pawiffam tukfchi bija, tapehsh arri schogadd tik lohti dahrgi nebij; turpretti ehdeens tahdàs peldejamàs weetàs dikti dahrgs, ihpafchi Gmsi, jo mehsh par pufshdeenu lohpa malkajam 1 rub. 65 kap. Tas arri zittadi newarr buht, teem eedsihwotajeem irr schis waffaras laiks tas ptaujams laiks, jo seemà tur nam neweena swescha. Tadeht par seemu schai pilssehtai jadsihwo no waffaras pelnas. Turreenes dakteri mannu slimmibu apluhkojuschi, likka katru deen' tshetras glahses werdoscha uhdena dsert, kas jau tahds karshts no ta awota istekf, fo sauz par Kesselbrunnenn; wehl mannim wajadseja ik pahrdeneas wannà eet; to wiffu es peežas neddekas ilgi ispidbiju.

Tur dsihwodamam man gaddijahs wiffadas tautas redseht, tà: Kreewu, Anglu, Franzuschu, Italeeschu, Schweizu, Spaneeschu, Salschu, Turku, Amerilaneeschu, Mexsilaneeschu un wehl dauds zittu tautu. No schahm dauds, kas bij nahkufchi slimmibas pehsh, bet dauds arr bija atnahkufchi, lusti un stabti dsiht. Ihpafchi dahmas weena ohtrai gribbeja ar mohdi un drehbehm preefschà buht: Kreeweete rahdijahs duhschiga, Franzuseete lepna, Englandeete nessa trihs ohlektis garru schleppe, Schweizeetei drehbe bij tik libsh zell-galleem. Ir wihreeschi dsinna mohdi; zits malkaja kurpes ar farlanahm sekkem, zittam bij uhdens-sabbaki kahjas, ir Turks eekappis kurpes un manteli fatinnees staigaja. Bet wihreeschu lepnaiba nam nemas feeweeschu lepnaiba libshiga, jo Franzuseete sikhà eetinnusees, pee fahrschu galba ar aisschetejerotu gihmi aufstòs sweedbròs

sehbedama, weenu selta gabbalu pehsh ohtra paspeheleja; wiffsehdigi, kad wiffa nauda pagallam, pannenm strikkl un pakarrahs. Laikam arri mohde irr. Es dohmaju, wiff irr mohde, fo zilwesh darra, un tas irr wiffswairaf winnejis, kas nemas nespehle. — Dauds arri bij tahdu, kas deewabihjigi un krostigi usweddahs, fawu wesselibu mellekami; dauds arri nabbagaku atraddahs, kas tohs baggatohs apdeeneja, jahjamus un brauzamus ehsehus turredami un wiffadus auglus pahrdohdami.

(Us preefschu mehsh.)

Wai ta bij Deewa noliffchana?

Wai Deewin! Wai Deewin! Tà allaschin dsirdam laudis nopushamees. Kad prassam, kas irr? tad daudshreis dsirdam: tè irr weens noslibzis, tur atkal zits nosittees jeb schahda tahda nelaimenotiffusi un no wiffahm tahdahm leetahm dauds teiz: Deews to tà bij nolizzis. Bet, kad to gruntigi ismellejam, tad daudshreis atrohdam, ka newis Deewa noliffchana, bet zilweku paschu maina irr bijuffi. Weens leelash ar fawu leelu spehku, ohtris ar leelu drohschumu; tà brangi isleelijuschees, steidsahs arri fawus wahrdus darbòs parahdihht, kamehr paschi sewi samattajuschhi zits pehsh zitta breefmigai nahwei par laupijumu tohp. Wai ta irr Deewa noliffchana? — Par weenu tahdu Deewa noliffchanu gribbu taggad stahstihht.

Preefsch neilga laika gaddijahs kahdà draudsh schahds notiffums: Weenà pawaffaras deenà brauzadiwi wihri, falkim tohs par A. un B., libsh ar faweem peederrigeem wehl leddu par Daugawu, kahdu no faweem mihteem aishgahjuschem us pehdigu duffas weetinu pawaddihht. Lai gan bailiga braulffchana par to breefmigu leddus tultu bij, tad tomehr muhsu A. un B. laimigi pahrltua. Ohtra deenà atpalkat brauzohht neishdewahs wairs tà, bet nu gahja pawiffam breefmigi, jo leddus jau dauds nestipraks bij palizzis. A. brauzu papreefschu un gribbeja leddu labbi ismelleht, fur drohscha braulffchana buht; bet B. brangi eesturmejees, pahrdrohschus leeliffchanahs wahrdus isgruhshdams un A., wiina bailibas deht labbi issunnidams, puhte garram. Bet — ak tawu breefmu! leddus lufsa un winsch libsh ar fawu feewu un weenigu behrninu gahsahs tanni breefmigà uhdens rihklè eeffschà. Pats gan wehl pirmà azzumirkli islehza, bet feewa leelàs drehshes fagehrbusehs un behrninu kleshpi turredama, newarreja nekahdà wihsh no grimdamahm kammanahm isktuht. Wihsh fawu laulatu draugu un weenigu, mihtu behrninu redshdams breefmigai nahwei prettim eijohht, dewahs atpalkat uhdeni fawus mihtus isglahht. Schinnis nahwes breefmàs tik behrninu no mahshes kleshpia israhwis, to sweeda us leddus, bet tè leddus atkal no jauna lufsa un scho masu dwehsheliti nu straume fagrahba un sawòs tumshas, aufstòs wilnu kappòs aprakfa. Tà nu bij tas pats zelsch, fo deenu agraf

braufuschi, taggad preefch scheem par muhscha zellu tappis un tehms, mahte un behrnisch, wiffi trihs azzumirkli no pasauls pasudduschi.

Sirgs, kas arri noslibta tiffa ohtra deena atrasts, bet tohs libtus wairs neweens no winna peederrigeem nedabbuja redseht.

Ka scho aigahjuschu wezzakeem, mahsahm, brahseem un mahsahm scho sinnu dsirdoht ap firdi bij, to neweena spalwa nespebj aprakstibt, til winnu kleegefchana un waimanaschana aigrahba un fatreeza dauds firdis un winnu affaras padarrija daudseem flapjas azzis, kas schohs paffat palikfuschs, bet wehl jo wairaf tohs nelaimigus aigahjuschs noscheshoja.

Un tu, mihtais lassitajs, scho notikkumu islassijis, mahzees, ka zilwefam iffatru sohli sperroht buhs uf gallu fataifitees un uf to dohmaht, ka weenreis atbilde buhs jadohd tam debbesu Tehwam par sawu namma-tureschana. Bet arri mahzees, ka ta nebij nefahda Deewa nolifschana, bet winnu paschu waina, kas zehlahs no pahdrohschibas un schi no brandwihna glahses, kas tehwu, mahti un to newainigu masu behrnau tahda pohsta un nelaimē eegrudha. Al kaut jel itweens to wehra liktu un to elles dsehreenu ta faktoht, pawiffam nolahdetu, tad zil dascha nelaimē tawahm durwim garram eetu un tawus mihtus behdas un skumjas neatlizzinatu; bet turprettim gohdiga un fahrtiga dschwoschana tawus mahjinas, preeks un meers tawu firsniu puschfota.

A. A.—Ing.

Sohbugalla fakkami wahrdi.

Ja leelums, augstums ween to libdsetu, — zil lehtu Ir patte gohs tad fakk panahlt spehtu.

Kas dumfchs, to katris newa, baid' Pat basniza to pehreens gaid.

Kam laimes mahte weesds nahf.

Kaut dumfchs — to katris zeenht fahf.

A. A. G. G.

Wihflo usminneschana 32tra Nri.

15 deenas, jo 15ta deena tas pabeids tahs pehdigas 5 pehdas un irr augscha.

Brtrm.

Wiffeschanas.

Muhfu 37ta Nri. tai norahdischana pahr islohs setahm 5prozentu biffetehm, tais 500 rubtu winnestis, ohtra lihnijs, Sta strehki no appafschas stahw serias nummers 12,702, bet rikigi tam waijag buht 16,702. — Tapat tais zaur lohsefchana atpallat nemmamās biffetes tas serias nummers 7,320 naw riktigs, — tur waijag stahweht 7,230.

37ta Nri. grahmatu sinnas zittas lappas driffetajam missejees, kad tas eelizzis, ka ta wezzu wezzu dseefmu grahmata malfajoh 1 rub. 50 kap.; wiina riktigi malfa 1 rub. 75 kap. f.

Grahmatu sinnas.

Pee Mahjas weefa driffetaja G, Plates lunga nupat palikka gattawa un winna bohde pee schachtu-wabrteem, ka arri Jelgawa pee G. Uf sche un wiffas grahmatu bohdes warr dabbuht:

Wezza un jauna

Laika-grahmata

us to gaddu

1868

pehz Jesus peedimschanas,

kas irr leelais gads jeb schaltgads ar 366 deenahm.

Ar bildehm puschfota. — Malfa eeseeta 15 kap. f.

Schaf Kursemmes laika-grahmatai par peelikkumu irr 3 jauki stahsti ar bildehm un 1 dseefma ar nohtehm.

Tapat arri wiffas grahmatu bohdes irr dabbujama schi jauna grahmata:

Pikkis un Stintis,

jeb:

Speegelis dschrajeem,

to wezzais Pehteris Gohdis teem preefcha turrejis Buhbuka trohgā. To usrakstijis G. Dunsberg.

Malfa 15 kap. f.

Scho pasalku gan wehrte lassibt, jo te itt flaidri israhda dschraju pohstu un ka teem no sawa pohsta zella ja-atstahjabs.

Andeles-sinnas.

Rihgā, tai 14ta Septbr. Schimis deenas laifs bij apmettees bilti aultis un leetains.

Linnu tirgus. Par tahm daschadahm krohna fortehm malfaja 50 lihfs 60 rub., par bralku 28 lihfs 46 rub., par birlawu. Pohlu un Kreewu kane pes malfaja 38 lihfs 42 rub. par birlawu.

Sihka andele. Puhes kweefchu malfaja 4 rub. 50 kap., puhes rubsu 3 rub. 25 lihfs 3 rub. 50 kap., puhes meefchu 2 rub. 30 lihfs 50 kap., puhes ausu 1 rub. 75 lihfs 80 kap. Puhes kweefchu miltu 5 rub. lihfs 5 rub. 50 kap., rubsu miltu 3 rub. 60 kap. Pohds sweesta 5 rub. lihfs 5 rub. 20 kap. Muzza fahls: farlana 6 rub. 50 kap., balta rupja un arri smalta 6 rub. 25 kap. Silkes lasdu muzza 13 rub. 50 kap., eglu muzza 13 rub. — Desfinama malfa: par affi behrsu 4 rub. 50 lihfs 60 kap., preefchu 3 rub. 20 lihfs 40 kap., allschu 3 rub. 40 lihfs 50 kap.

Naudas tirgus. Walts banka biffetes 76½ rub., Wif. usfallamas lihlu-grahmatas 98 rubl., newsfallamas 87 rubl., Rihgas lihlu-grahmatas 82½ rub., Kursemmes usfallamas lihlu-grahmatas 98½ rub., 5 procentu usdewu biffetes no pirmas leeneschanas 115½ rub., no ohtras leeneschanas 108½ rub. un Rihgas-Dinaburgas dselju-zella atzijas 107 rub.

Lihfs 15ta September pee Rihgas atnahstufchi 1656 fuggi un aigahjuschi 1449 fuggi.

Abibledams redaktehrs A. Leitan.

Sluddinafchanas.

Aluffnes walstis-teesa (Zehsu kreise un Aluffnes draudse) darra zaur scho fimmam, ta tas Simon Carrin zaur sawahm podereitum Lonkurfi krittis, tapeh; lai wiina parradu derewi un nobmeji trihs mehneschu laita no appa... f... as deenas - i. i. libhs Ima Dezembera f... - r sawahm prassifchanahm un malfafcha fchahs walstis-teesas peeteizahs. Kas to... lise, ar teem tilk darrihts peh; liltuma n. fchanas.

Aluffnes walstis-teesä, tai Ima Sept- 1867.

Walstis-teesas preeschfehbetais:

Simon Karlowitsch.

[N 276.]

Strihwers: Rud. Maat.

No Krohna Rujen Terney muishas pagasta-teesas (Rujenes basnijas draudse) teel fimmams darrihts, ta tas agrali fche peederrigs wihs Spriz Muhrneels, irr fchai pagasta-teesai ufdeuis, la wianam effoht weena parrada-fihme no 750 rub. f. - kurra no Rujen Hatelwerk kaufmann Joh. Brepmpell tai 23fcha Juni 1863fcha gadda isdohta tai walti no 12ta uf 13ta Dezember 1864ta gadda mefcha nosagta; ja kam nu tahda fihme irr rohla, tas lai nefamejabs trihs mehneschu starpa no appalfcha ralfitas deenas flaitoht, to fihmi fchai pagasta-teesai jeb kaufmann lungam Joh. Brepmpell noboht, wehlaki ta wairs netiks peenemta.

Rujen Terney pagasta-teesä tai 7ta Septem- beri 1867.

Preeschfehbetais: P. Salkis.

[N 302.]

Strihwers: Ant. Rolle.

No fabeedrotas Ungur- un Kubdum-muishas walstis walbifchanas (Nihgas-Walmeeras kreise, Straupes basnijas draudse) teel usajinati wiffi pee fcheem minneteeem pagasteem peederrigi un us passcham dshwodami walstis-lohjelki, turki libhs fcham wehl nau passch preesch 1867ta gadda prett tahm wezzahm ismainijufchi un to waija- dshgu lauzioni emalfajufchi, to bes labdas sawe- fchanas un wifwehlaki libhs 25tu September f. g. isdarriht; turklait arri sawas un saweju kruitamas-fihmes (Barochialschein) no ta mahzi- taja, pee kurra pee wallarina eet, peenest; jo bes tahm neweenam netiks passe isdohta. Tee, las fchahdu usajinafchanu wehra netiks, tilk peh; pahrgahjufcha termina par wafankteem un behg- teem turrei un wiffas polizejas luhgtas, tur tohs atrohd, lai ta arestantus fchai walstis-wal- bifchanai peeufhta.

Lapat arri tahdeem, las bes passcham un bes labdas palauschanas no sawas walstis-wal- bifchanas ahruhs fchi pagasta aplahret blan- dahs un nau fimmami, tur ihsten usturrah; teel usdohts: libhs pirmal minnetam terminam fchai walstis-walbifchanai sawas dshwes-weetas fimmams darriht un no tahs to uslaufchanu dab- buht, ta tur warr usturretees.

Ungur-muishas walstis-walbifchanä tai 18ta August 1867.

Walstis wezz. P. Dullur.

[N 80.]

Ralfiu wedd. G. Lufle.

Kad tas pee fchih; walstis peederrigs furpneels Au- gusti Jacobsohn 31 gaddu wezz, 2 arsch, 4 werfch, garfch, melteem matteem un druhnam ajzihm jau trefchu gaddu bes passch dshwodams ar wif- fahm krohna malfafchanahm parradneels palizzis. Tad teel zaur fcheem ralfiteem wiffas semmju- un pilsehtas walbifchanas luhgtas, tur to minnetu Augusti Jacobsohn atrastu, to passchu la arre- stantu fchai walstis walbifchanai eesufhtit.

Reel-Straupes pilsmuishä, tai Ima Septem- beri 1867.

[N 105]

Walstis wezzalais, R. Wihlfine. Ralfiuweddejis, Fr. Horst.

Divas jaunns meitas, 16 libhs 18 gaddus wezzas, warr manna drifku-namma pastahwigu darbu babuht.

Ernst Plates.

J. Birgermeistera

Bahju tehrauda, missina un mujika-rihku bohde,

Rihgä pee raktufcha us stubra, tur ta jau 75 gaddus pastahm,

atkal par jaunnu leelä pulkâ sawestas lattas, fkrubwistiki, kaleju plehschas, fkrubwu greeschama dselse, par fo us gadda galwo, ta arri wibles no wiffa- dahm sortehm un wiffada leeluma; tad

ehl wiffadas sortes fudmallu-, debku- un fchlebrs-fahgu; wiffus tahs prezses te- hrdobd pulkâ un pa gabbaleem var wiffu-lehtako tirgu.

Zaur fcheem ralfiteem darra fimmam, ta Rim- bashds esmu cetajijis

faimneejibas- jeb usturra waijadshbas-, pehrwju-, ahdu- un dselsu-bohdi.

Apfohlibams pirzeju pareisi apdeeneht un par lehtu tirgu pahroht, darra arri to fimmam, ta es te uspehrfu linnu un linnu-fehklas.

Limbashds, Ima Septembei 1867.

U. Wischnewsky.

bohdes wahrds Zetter.

W o l m a r e.

Petroleum-lampas,

galba-, feenas-, rihjas-lampas, furras dauds gai- schakti, lehtaki un drohschakti prett ugguns-grehta degg, ne ta fwezzes, irr leelä wairuma, masas un leelas, prostas un gresnotas ar wiffahm peederri- gahm leetahm, ta: zillindereem, kuppe- lehm, daktihm, flaufamahm flohti- nahm, ta arri klahrs petroleum dabujami par lehtako zennu pee

G. G. Senschel,

blakam Wittmanna bohdei.

W. Thiel

leelä bohde, Rihgä, lohpu-celä Nr. 3

pahrdobd wiffadas fihda-, willanas-, tohlwillas- un mohdes-prezses, gattanus dahmu un behnu mantelus un jattas, linnu drahnas, no Schley- seefchu un Bielefeldes fabrikeem, galbatus, an- dellus, dweelus, salwetes ic. - damasta, willas, pufswillas prezses no wiffadahm sortehm, gardi- nes, teppitus, fchalles un wiffu wiffadas gatta- was un negattawas prezses leelä pulkâ, ta lattris peh; sawas patifchanas warr iswehletees preesch latradas namma-turrefchanas.

Leels labbums preesch fmehtetajem.

Rihpu-galwinas, ziggaru-pihpes un ziggaru-spizzes, wiff wiffadi fankti isrobtatas, no zaurumaini istaifstas lohla-ohgles irr til ber- rigas, ta winnas fmehtejohit tahs tabakas das- las, las nelabbi fmecke, ta: ammonijaku un t. pr. un wifswairat to fshahbigu nitoti- ngipti, las latträ tabala irr, pawiffam istwek. Wehl fchih; fmehtu-leetas io leelu labbumu darra, ta pee esmehtefchanas nelad ta reebiga un flitta garfcha nerahdahs un lattru pihpi warr tihru libhs dibbenam isfmehtet, jo zaurumaina lohla- ohgle lattru drehgnumu eelsh fewis ewell.

Schis fabrikis no Louis Glotte Hefsen- Raffelä fufhta, ja papreelshu paites nauhu ais- malka, to fimmu, zil malka un arr' kartes, tur fchee fmehtejamee rikli nobideti. Pahrdeweji babbu labbu pelnu. Par tirgus laifu eet Louis Glotte ar sawu krahjumu us Leipzigas pilsehtu, Thomas celinä Nr. 1, us tirgus plaitfcha stubra 2 treppes augfchä.

Saunas meitas, las fshobdereenes darbu grihb- cemahjitees, lai meldejabs Dohmas gangi appaf- fchä pee G. F. Möller.

G. Grünberg, dahmu fshobdereene.

Pehterburgas Ahrrihgä, Suworow-eelä, M. A. Kamkina mahjä, blakam Bistrowa eebraultfchanai, irr eetaifsta jauna bohde, tur dabujamas dselsu- un kaufetas dselses- prezses, sirga-leetas, eemauti, fffinas, dsel- tenas un melnas fshabatas, willu, fahli, filkes, tabalu un dasch-daschadas zittas prez- zes. Us bohdes durzihm redsams farlans wehrfis.

Tirgus isfluddinafchana.

Tai 23fcha Oktoberi buhs pirmo reisi pee Res- gul krohga, Annes-muishas walste leels lohpu- tirgus, us fo tee lohpmanni un lupifchi teel us- ajinati.

Pe Rihgas Mahrtina draudses da- fchadas grahamatas, garrigas, par mahzijichanu un par laita sawelli irr dabujamas, fo basnijas lefteris par lehtu malfu preesch lassif- fchanas isleenehs. Turpatt arri rahditaju bes malfas isdoht, las usrahda wiffas tahs graham- atas, las tur dabujamas.

Wifslabbato rattu-fmebri ar galwofchanu un zittas prezses pahrdobd tai jaunä bohde lattu- celä tur rittens us durwim pee

G. Brann.

Ed. Zietemanna un beedra

passchambari un pehrwju-bohde

pahrdobd par wifsehtako zennu dehsinatu un ne- dehsinatu lasschu ta la tehju no daschadahm sor- tehm.

Gattawus jahrfus

par lehtu tirgu warr dabuht, Romanowka celä Nr. 9, pretti Kreiwu flahrneem pee

L. Görte.

Divas dshwes weetas lehti isibrefamas Baltä muishä. Staidrakas fimmas isdohts turpat dahf- neels Ulpe.

6 werstes ais Schönbergas, Lei- fchu muishä Lilgenau irr pahrdob- dama femme tahds gabbalds, ta pirzejeem gridbahs; zitteem gabbaleem irr ehkas, zitteem nau. Ta zenna irr 25 libhs 33 rub. par pubtu-weetu. Warr meldeetes woi passch muishä pee waggares, woi pee aprinka- teefas affeffora tunga baron Düsterloh Saun-Relgamä.

Praulenes muishä, Rasdohnes draudse, teel weena pufsmuishä pahrdobhta. Schai pufsmui- schai irr 228 pubtu-weetas tihruma, 270 p. w. plawu, 144 p. w. mescha femmes un 128 p. w. balu mescha. Staidrakas fimmas pah; to isdohts Praulenes muishä.

Dshohl muishä, Reepulalna basnijas- draudse Zehsu kreise atrasti femmeeku wahgt ar tur klait peeceetu tirgu, las israh- dahs ta sagts. Kam nu fchis sirgs ar wah- geem buhtu fuddis, lai ar flairahm peerahbi- fchanahm peeteizahs pee Dshol muishas walstis- walbifchanas.